

Sygn. akt IV U 1842/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 stycznia 2014 roku

Sąd Okręgowy w Tarnowie – Wydział IV Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Natalia Lipińska

Protokolant: stażysta Sylwia Dymańska

po rozpoznaniu w dniu 22 stycznia 2014 roku w Tarnowie na rozprawie

sprawy z odwołania K. W.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

z dnia 24 października 2013 roku nr (...)

w sprawie K. W.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

o prawo do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje odwołującemu się K. W. prawo do emerytury od dnia 15 października 2013 roku.

Sygn. akt IV U 1842/13

UZASADNIENIE

wyroku Sądu Okręgowego w Tarnowie

z dnia 22 stycznia 2014 r.

Decyzją z dnia 24 października 2013 r., nr (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T., na podstawie przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 153,

poz. 1227 ze zm.) oraz przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r.

w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 ze zm.), odmówił K. W. przyznania prawa do emerytury. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że ubezpieczony nie spełnia wymogów określonych w art. 184 powołanej ustawy, od wystąpienia których uzależnione jest nabycie prawa do emerytury, ponieważ nie udokumentował 15-letniego stażu pracy wykonywanej w szczególnych warunkach lub

w szczególnym charakterze, a jedynie 12 lat, 6 miesięcy i 5 dni takiej pracy.

Decyzję tę zaskarżył K. W., domagając się jej zmiany i przyznania mu prawa do emerytury. W uzasadnieniu odwołujący podniósł, że na dzień 1 stycznia 1999 r. legitymuje się co najmniej 15-letnim stażem pracy w szczególnych warunkach, ponieważ od 4 kwietnia 1977 r. do 25 listopada 1981 r. pracował w Spółdzielni Kólek Rolniczych

w D. T.w charakterze kierowcy ciągnika.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniosł o jego oddalenie. W uzasadnieniu wskazał, że za okres zatrudnienia w Spółdzielni Kółek Rolniczych w D. T.od 4 kwietnia 1977 r. do 25 listopada 1981 r. odwołujący nie przedłożył świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach, zaś na podstawie znajdujących się w aktach sprawy dokumentów nie można ustalić rodzaju i charakteru wykonywanej przez wnioskodawcę w tym czasie pracy.

Bezsporne w niniejszej sprawie było, że odwołujący K. W., urodzony (...)w dniu (...) osiągnął 60 lat życia. Na dzień 1 stycznia 1999 r. ubezpieczony udokumentował 25 lat, 1 miesiąc i 24 dni okresów składkowych i nieskładkowych oraz staż pracy w szczególnych warunkach w wymiarze 12 lat, 6 miesięcy i 5 dni.

We wniosku z dnia 14 października 2013 r. ubezpieczony wniosł o przyznanie mu prawa do emerytury.

Zaskarżoną decyzją z dnia 24 października 2013 r. ZUS Oddział w T. odmówił K. W. przyznania prawa do tego świadczenia, ponieważ wnioskodawca nie udokumentował 15- letniego stażu pracy wykonywanej w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Odwołujący nie przystąpił do OFE.

(okoliczności bezsporne)

Sąd ustalił ponadto następujący stan faktyczny sprawy:

Od 4 kwietnia 1977 r. do 25 listopada 1981 r. odwołujący K. W. pracował w Spółdzielni Kółek Rolniczych w D. T.stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w charakterze kierowcy ciągnika.

dowód:

- kserokopia świadectwa pracy z dnia 25.11.1981 r.- cz. I akt ZUS,
- druk Rp-7 z dnia 01.07.2003 r.- cz. I akt ZUS,
- zeznania świadka T. K.- 00:24:34,
- zeznania świadka S. P.- 00:37:09,
- zeznania odwołującego K. W.- 00:50:04,

Spółdzielnia Kółek Rolniczych wD. T.świadczyła usługi transportowe, w tym usługi na rzecz ludności związane z rolnictwem. Spółdzielnia ta posiadała własną bazę transportową z ciągnikami, przyczepami i maszynami rolniczymi. Naprawami tego sprzętu zajmowali się zatrudnieni w warsztacie mechanicy. Kierowcy ciągników, w tym odwołujący, na co dzień świadczyli usługi na rzecz rolników, wykonując opryski, orkę, koszenie czy bronowanie. Zajmowali się też transportem wapna z T. na pola rolników. Odwołujący, podobnie jak inni kierowcy ciągników, pracował w godzinach od 7:00 do 15:00, a w razie potrzeby, nawet dłużej. W tym czasie realizował tylko i wyłącznie obowiązki kierowcy ciągnika i nie był kierowany do wykonywania jakichkolwiek innych czynności. W okresie zimowym traktorzyści, w tym odwołujący, zajmowali się przywożeniem wapna na składowiska Spółdzielni, a wiosną rozwożeniem go na pola rolników. Wapno transportowane było ciągnikami na przyczepach. W okresie zimowym oprócz wożenia wapna kierowcy pracowali w(...)przy rozwożeniu żwiru i piasku na ulicę. Rozwożenie żwiru i piasku odbywało się przy pomocy rozrzutnika,

tj. przyczepki do ciągnika. Rozrzutnika używano również do rozwożenia wapna po polach. Przy bardzo trudnych warunkach atmosferycznych, uniemożliwiających prowadzenie ciągnika, traktorzyści zostawali w warsztacie i

pomagali mechanikom przy naprawie pojazdów. Zdarzało się to jednak rzadko i nie przekraczało w okresie zimowym tygodnia, maksymalnie dwóch.

dowód:

- zeznania świadka T. K.- 00:10:50-00:29:22,
- zeznania świadka S. P.- 00:37:09-00:46:45,
- zeznania odwołującego K. W.- 00:50:04-00:54:19,

Stan faktyczny w sprawie Sąd ustalił w oparciu o dowody z dokumentów oraz zeznania świadków i odwołującego.

Sąd pozytywnie ocenił dowody z dokumentów, których autentyczność oraz wiarygodność, jak również poprawność materialna i formalna nie budziły wątpliwości, zaś ich treść i forma nie były kwestionowane przez strony postępowania. Brak było zatem jakichkolwiek podstaw, także takich, jakie należałoby uwzględnić z urzędu, aby dokumentom tym odmówić właściwego im znaczenia dowodowego.

Sąd w całości dał wiarę zeznaniom świadków T. K. i S. P. oraz słuchanego w charakterze strony K. W., którzy złożyli depozycje odnośnie rodzaju czynności wykonywanych przez odwołującego w spornym okresie. Zeznania te zasługiwały na walor pełnej wiarygodności, gdyż były wewnętrznie spójne, wzajemnie ze sobą korespondowały, a przy tym były przekonujące w świetle zasad logiki

i doświadczenia życiowego. Z zeznań tych wyraźnie wynika, że w okresie zatrudnienia w Spółdzielni Kółek Rolniczych w D. T. odwołujący stale i w pełnym wymiarze godzin pracował jako kierowca ciągnika. W tym samym charakterze pracował w okresie zimowym przy rozwożeniu wapna albo żwiru i piasku na ulicę, z tym, że przy bardzo trudnych warunkach atmosferycznych, uniemożliwiających prowadzenie ciągnika, pozostawał w bazie. Zdarzało się to jednak rzadko i nie przekraczało w okresie zimowym tygodnia, maksymalnie dwóch.

Pozostałe okoliczności sprawy Sąd uznał za bezsporne, gdyż nie były w żaden sposób kwestionowane przez strony, zaś dokumenty przedstawione na ich stwierdzenie nie budziły wątpliwości Sądu co do ich autentyczności.

Sąd rozważył, co następuje:

Odwołanie zasługiwało na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS (Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.), ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli: 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat- dla kobiet i 65 lat- dla mężczyzn oraz 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa (ust. 2).

Wymagany w art. 184 ust. 1 pkt 2 okres składkowy i nieskładkowy przewiduje art. 27 powołanej ustawy, w świetle którego wynosi on co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn.

Przepis art. 32 ustawy statuuje natomiast, iż ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 r., będącym pracownikami, o których mowa w ust. 2-3, zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze,

przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 ust. 1. Zgodnie z dyspozycją tego przepisu- za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia.

Stosownie do treści art. 32 ust. 4 ustawy, wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom wymienionym w ust. 2 i 3 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych. Mowa tu o rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 ze zm.).

Jak wynika z § 1 wskazanego rozporządzenia, stosuje się je do pracowników wykonujących prace w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze, wymienione w § 4-15 rozporządzenia oraz w wykazach stanowiących załącznik do rozporządzenia.

W myśl § 2 ust. 1, okresami uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu uważa się okresy, w których praca w szczególnych warunkach jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Okresy pracy, o których mowa w ust. 1, stwierdza zakład pracy na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy (ust. 2).

Zgodnie zaś z § 4 ust. 1, prawo do emerytury nabywa pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A rozporządzenia, jeżeli osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn oraz legitymuje się wymaganym okresem zatrudnienia, w tym co najmniej okresem 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Bezsporne w niniejszej sprawie było, że odwołujący osiągnął wiek 60 lat, posiadał na dzień 1 stycznia 1999 r. wymagany 25- letni okres ubezpieczenia i nie przystąpił do OFE.

Kwestią sporną pozostawała natomiast kwalifikacja jego pracy od 4 kwietnia 1977 r. do 25 listopada 1981 r. w Spółdzielni Kółek Rolniczych w D. T..

Odmawiając odwołującemu zaliczenia do stażu pracy w szczególnych warunkach tego okresu zatrudnienia organ rentowy wskazał, że za okres ten wnioskodawca nie przedłożył świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach, zaś na podstawie znajdujących się w aktach sprawy dokumentów nie można ustalić rodzaju i charakteru wykonywanej przez niego w tym czasie pracy.

Brak świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach nie świadczy o tym, że ubezpieczony faktycznie pracy takiej nie realizował. W postępowaniu przed sądem nie stosuje się bowiem ograniczeń dowodowych, jakie istnieją w postępowaniu administracyjnym przed organem rentowym. Zatem okoliczność wykonywania pracy w szczególnych warunkach może być dowodzona wszelkimi środkami dowodowymi, przy czym sąd nie jest związany środkami dowodowymi określonymi dla dowodzenia przed organem rentowym (por. uchwały SN: z dnia 17 czerwca 1987 r., III PZP 19/87, OSNC 88/10/132 i z dnia 27 maja 1985 r. III UZP 5/85, LEX nr 14635).

Analiza zgromadzonych w sprawie dokumentów oraz zeznań świadków i odwołującego prowadzi do wniosku, że w spornym okresie wnioskodawca pracował w szczególnych warunkach.

Dlatego też, nie można zgodzić się ze stanowiskiem organu rentowego, iż na podstawie znajdujących się w aktach sprawy dokumentów nie można ustalić rodzaju i charakteru wykonywanej przez ubezpieczonego w spornym okresie pracy.

W aktach organu rentowego, w części dotyczącej kapitał początkowego, znajduje się bowiem świadectwo pracy z dnia 25 listopada 1981 r., potwierdzające zatrudnienie odwołującego w spornym okresie w Spółdzielni Kółek Rolniczych w D. T.w charakterze kierowcy ciągnika- jako pracownika stałego. W aktach tych (w tej samej części) zalega też zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu (druk Rp-7) z dnia 1 lipca 20013 r., w którym wyraźnie podano, że w okresie od 4 kwietnia 1977 r. do 25 listopada

1981 r. odwołujący był zatrudniony w tej Spółdzielni w pełnym wymiarze czasu pracy jako kierowca ciągnika, w tym czasie nie korzystał z urlopów bezpłatnych, a po dniu 14 listopada 1991 r. nie pobierał zasiłku chorobowego. Jednocześnie, w druku tym wskazano, że zaświadczenie wydane zostało w oparciu o listy płac i akta osobowe ubezpieczonego.

W oparciu o treść powołanych wyżej dokumentów można zatem stwierdzić, że w spornym okresie odwołujący pracował w charakterze kierowcy ciągnika w pełnym wymiarze czasu pracy.

Okoliczności te potwierdzili słuchani w sprawie świadkowie i sam odwołujący, którzy wskazali, że zatrudniająca ich Spółdzielnia Kółek Rolniczych w D. T. świadczyła usługi transportowe i usługi dla ludności związane z rolnictwem. Zatrudnieni

w niej kierowcy ciągników zajmowali się na co dzień opryskami, orką, koszeniem czy bronowaniem. Oprócz tego transportowali wapno dla rolników z T.. Pracę tę realizowali w godzinach od 7:00 do 15:00, a w razie potrzeby, nawet dłużej. W ramach dobowego wymiaru czasu pracy nie byli kierowani do realizacji żadnych innych czynności. W szczególności nie zajmowali się naprawami sprzętu. Te czynności leżały w gestii mechaników zatrudnionych w warsztacie. Spółdzielnia Kółek Rolniczych w D. T. dysponowała bowiem własną bazą transportową z ciągnikami, przyczepami

i maszynami rolniczymi oraz warsztatem, w którym mechanicy zajmowali się naprawą sprzętu. Z zeznań świadków i odwołującego wynika również, że w okresie zimowym traktorzyści wozili wapno na składowiska Spółdzielni. Oprócz tego pracowali w (...) przy rozwożeniu żwiru i piasku na ulicę. Również tę pracę wykonywali w pełnym wymiarze czasu pracy, tj. po osiem godzin dziennie, z tym, że przy bardzo trudnych warunkach atmosferycznych, uniemożliwiających prowadzenie ciągnika, traktorzyści zostawali w warsztacie i pomagali mechanikom przy naprawie pojazdów. Jak ustalił Sąd, zdarzało się to jednak rzadko i nie przekraczało w okresie zimowym tygodnia, maksymalnie dwóch.

Biorąc pod uwagę, że sporny okres od 4 kwietnia 1977 r. do 25 listopada 1981 r. obejmuje łącznie (4 lata, 7 miesięcy i 21 dni), wyłączając z niego nawet- z dużej ostrożności- wszystkie okresy zimowe przypadające w tym czasie, a jest ich 4, każdy po 3 miesiące

(tj. łącznie 12 miesięcy), stwierdzić należy, że odwołujący i tak legitymuje się co najmniej 15- letnim stażem pracy w szczególnych warunkach w charakterze kierowcy ciągnika. Doliczenie bowiem do wykazanego przed organ rentowym stażu w/w w tym charakterze w wymiarze 12 lat, 6 miesięcy i 5 dni okres 3 lat, 7 miesięcy i 21 dni daje łącznie 16 lat, 1 miesiąc i 26 dni.

Realizowana przez ubezpieczonego w spornym okresie praca wymieniona została w dziale VIII, zatytułowanym: „W transporcie i łączności” pkt 3 (prace kierowców ciągników) wykazu A, stanowiącego załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

W tym miejscu zauważyć jedynie należy, że bez względu na to, jakie czynności przy użyciu ciągnika wykonywał odwołujący (prace polowe, przewożenie wapna czy posypywanie dróg piaskiem i żwirem), jego pracę w spornym

okresie tak właśnie należy kwalifikować. Wszak we wszystkich wymienionych wypadkach wnioskodawca był kierowcą ciągnika i zajmował się świadczeniem usług transportowych.

Uwzględniając powyższe, na podstawie powołanych przepisów prawa materialnego, w tym art. 100 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS oraz art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., Sąd zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał odwołującemu prawo do emerytury od 15 października 2013 r., tj. od osiągnięcia wieku emerytalnego.